

OSEBNA KOREFERENČNOST IN DRUGI TIPI KOREFERENČNOSTI V SODBI

Nina Novak

Univerza v Ljubljani, Slovenija

The article represents the main characteristics of personal, demonstrative, comparative and extended coreference in a judgement, one of the most significant Slovene legalistic texts. Analysis is based on the typology of M.A.K. Halliday and R. Hasan (1976), while the research corpus consists of 30 judgements issued by Slovene civil courts of justice in the period 1997–2003.

Owing to their mandatory and legislative nature, legalistic texts have to provide exactness and unequivocalness of information. These tendencies are also demonstrated in the surface textual organisation of a judgement.

The realisation of personal coreference with personal pronouns as a cohesive source is hardly a special case in a judgement. To ensure the precision and unequivocalness of facts, legal professionals in most cases use repeated lexical reference instead of personal pronouns, which reduces informativity.

Within the demonstrative coreference, anaphoric demonstrative pronouns mostly occur as cohesive sources, appearing autonomously only in the low level distance of the elements in the coreference tie. Otherwise, they occur as reinforced coreferential elements and function as accompanions of repeated reference, in order to emphasise the determination of reference.

Comparative coreference is mostly realised with the superlative and comparative conjunction *kot*, while extended coreferential ties often occur in adduction of proofs, laws and provisions used by the court to give a judgement.

Regarding the tendency of legalistic texts towards accuracy and unequivocalness, there are only a few cataphoric coreferential ties, namely inadducing inserts, documentation and court costs. With respect to the distance between the elements of the coreferential tie, coreferential ties in a judgement remain textually in contact. However, owing to the frequent repetition of references and redoubled referents, this does not assure textual comprehension.

Uvod

Beaugrande in Dressler (Dressler 1992: 12) navajata sedem kriterijev besedilnosti (kohezijo, koherenco, namernost, sprejemljivost, informativnost, situacijskost in medbesedilnost), ki jih mora besedilo izpolniti, da lahko funkcionira kot »komunikacijska pojavitev«, pri čemer je kohezija kriterij, ki se nanaša na načine povezovanja površinskega besedila. Halliday in Hasanova (Halliday, Hasan 1976: 2) pojmujeta kohezijo podobno – kot načine, na katere se elementi besedila povezujejo in skupaj tvorijo besedilo kot pomensko enoto jezika v rabi. V svoji tipologiji, ki jo je v slovenski prostor prvi prenesel Gorjanc (Gorjanc 1998), ločujeta pet kohezivnih tipov, in sicer referenčnost, substitucijo, elipso, konjunkcijo in leksikalno kohezijo. V članku bomo posvetili več pozornosti referenčnosti, natančneje koreferenčnosti v sodbi¹, saj je zanjo mogoče pričakovati, da se v pravnških besedilih zaradi težnje k nedvoumnosti in določnosti realizirata drugače kot v drugih besedilih. Za sodbo kot besedilno vrsto smo se odločili, ker je eno od najpomembnejših pravnških besedil v sodnem postopku. (Jelenc Puklavec 1997: 28)

Sodba

Tvorec sodbe je sodnik, ki kot nosilec sodne oblasti po končanem sodnem postopku v slovenskem standardnem jeziku in v skladu z zakonskimi predpisi sestavi sodbo, ki je sredstvo jezikovnega sporazumevanja med državo in državljanom v zadevi iz sodne pristojnosti. (Pravo 2003: 339) Sodba je predpisana besedilna vrsta, v kateri je izražena odločitev (razsodba) sodišča (sodnika oziroma članov senata) in pojasnilo, zakaj je odločitev sodišča takšna, kot je (obrazložitev sodbe). Besedilo sestoji iz štirih delov (glave, izreka, obrazložitve in pravnega poduka)² ter je namenjeno udeležencem (tožencu, tožniku, zastopnikom udeležencev) in neudeležencem sodnega postopka (širši javnosti). Pravnomočen izvod sodbe se shrani tudi v arhivu sodišča za sodnike višjih stopenj in druge ob morebitni reviziji sodnega postopka. (Novak 2004: 220)

Referenčnost v sodbi

Namen analize je ugotoviti, katere koreferenčne vezi so v sodbi najpogostejše in s katerimi sredstvi se uresničujejo, zanimali pa nas bosta tudi usmerjenost besedilnih vezi (anaforične ali katafориčne) in razdalja med deloma koreferenčnih vezi.

Referenčnost

Referenčnost je lastnost pomensko praznih jezikovnih izrazov, ki jim šele nanašanje na določeno besedilno ali zunajbesedilno enoto omogoči

¹ V analizo je vključenih 30 civilnih sodb, ki so jih slovenska sodišča izdala med leti 1997–2003 in so navedene med viri.

² Za natančnejši opis sodbe kot besedilne vrste glej tudi N. Novak (2004).

možnost pomenske interpretacije iz besedilnega oziroma zunajbesedilnega konteksta. (Halliday, Hasan 1976: 32-33) Glede na kontekst ločimo zunajbesedilno in besedilno referenčnost. Pri zunajbesedilni referenčnosti se ne vzpostavlja besedilna kohezivna vez³, ampak jezikovna sredstva deiktiki vzpostavljajo razmerje z zunajbesedilnimi danostmi. (Gorjanc 1998: 41) Pogoj za besedilno referenčnost – torej koreferenčnost – je prisotnost nanašalnega in naveznega oziroma napovednega izraza (nanašalnice in nanosnika), izrazov z isto referenco, ki v besedilu vzpostavljata koreferenčno besedilno vez. Koreferenčne besedilne vezi so lahko anaforične [1] ali katafориčne [2]. Prve so z vidika pomenske interpretacije besedila usmerjene nazaj v besedilo, druge pa naprej.⁴

[1] *Upravljanje obsega cel sklop storitev, ki jih podrobneje razčlenjuje 24. člen SZ.* (P 21)

[2] *Tožniku so nastali naslednji utemeljeni in priglašeni pravdni stroški za: sestavo tožbe – 300 točk, dopis sodišču 03.03.1995 – 20 točk, pristop na narok 13.03.1995 – 75 točk, /.../ (P 17)*

Zunajbesedilne referenčne prvine so v sodbi prisotne pri navajanju in opisovanju dejstev in okoliščin, ki so pomembni za sodni postopek in so se zgodili pred njim. Najbolj opazno je to v povezavi med glavo sodbe, ki prinaša osnovne informacije o sodnem postopku, in drugimi deli sodbe. V glavi sodbe so zunajbesedilni podatki (imena udeležencev, sodnika, senata ipd.) povezani z občnoimenskimi poimenovanji, ki izhajajo iz razmerij v sodnem postopku in določajo vloge v sporazumevalnem procesu (sodnik = ime, priimek, funkcija; tožnik = ime, priimek, naslov; ipd.). Enako velja za okoliščine sodnega postopka (čas = 13. 4. 2003; kraj = Ljubljana ipd.).

Koreferenčnost

Glede na koreferenčna sredstva, ki zagotavljajo kohezijo, ločujeta Halliday in Hasan (Halliday, Hasan 1976: 37) osebno, kazalno in primerjalno koreferenčnost, kot poseben koreferenčni podtip pa navajata še razširjeno koreferenčnost. (Halliday, Hasan 1976: 69)

Osebna koreferenčnost

Za obravnavo osebne koreferenčnosti v sodbi je treba natančneje predstaviti osebno referenčnost. Osebna referenčnost, v katero Halliday in Hasanova (Halliday, Hasan 1976: 48) vključujeta tudi osebnosvojilno in povratnosvojilno referenčnost, ločuje med osebami, ki so definirane s svojo

³ Besedilna vez je osnovno besedilotvorno razmerje med nanašalnico (referenco) in nanosnikom (referentom). (Gorjanc 1998: 39) Če se besedilna vez v besedilu večkrat ponovi z istim referentom, je mogoče govoriti o besedilni verigi. (Halliday, Hasan 1976: 3, 15)

⁴ Anafora je besedilna vez, pri kateri je interpretacija besedilno praznega elementa pogojena z izrazom, ki ima svojo lastno referenco, medtem ko je katafora besedilna vez, pri kateri je interpretacija pomensko praznega elementa pogojena z nečim, kar bo v besedilo šele uvedeno. (Gorjanc 1998: 41)

vlogo v govornem dejanju, in vsemi ostalimi danostmi. Prva in druga oseba sta tako govoreči oziroma tvorec besedila in ogovorjeni oziroma naslovnik, tretja oseba pa se nanaša na neudeležence in ostale entitete v govornem dogodku. Toporišič (Toporišič 2000: 254) deli osebne zaimke podobno – na tiste, ki zaznamujejo udeležence (prva in druga oseba), in druge, ki zaznamujejo neudeležence (tretja oseba) »pogovora«, pri čemer je pri njem tretja oseba sicer izločena iz govornega dejanja, ni pa posplošena na vse druge danosti (entitete). Tudi Benveniste (Benveniste 1988: 274) ločuje prvo in drugo osebo od tretje. Meni, da izhaja prava karakteristika oseb »jaz« in »ti« ravno iz njune posebne enkratnosti – »jaz«, ki izreka, in »ti«, na katerega se »jaz« naslavlja, sta namreč vsakič enkratna, medtem ko lahko »on« označuje neskončno subjektov ali pa nobenega. Ker tretja oseba ne implicira nobene osebe, lahko stopi na mesto katerega koli subjekta ali pa nobenega, tako da jo lahko uporabimo, kadar oseba ni posebej imenovana, še posebej v izrazih, ki se uporabljajo neosebno. Ločevanje prve in druge osebe od tretje je tudi z besediloslovnega vidika smiselno, saj se v besedilu le tretja oseba anaforično ali kataforično navezuje na besedilo in se z vidika okoliščin, v katerih poteka sporazumevanje, kaže kot nevlgovna, pravzaprav kot neoseba – je to, kar nista ne prva ne druga oseba. (Halliday, Hasan 1976: 48-49)

Glede na delitev osebnih zaimkov, ki se nanaša na vloge, ki jih imajo osebe v sporazumevalnem procesu, katerega rezultat je jezikovni znak besedilo, se prva oseba nanaša na tvorca besedila (eden ali več), druga oseba na naslovnika (eden ali več) tretja oseba pa na neudeležence sporazumevalnega procesa. Razmerja med vlogami v sporazumevalnem procesu in pripadajočimi nosilci (osebni oziroma svojilni zaimki) v besedilu so ponazorjena v tabeli 1.

VLOGA V SPOR. PROCESU	OSEBNI ZAIMEK	SVOJILNI ZAIMEK
TVOREC	jaz	moj/-
TVOREC + drugi	midva/medve mi/me	najin/-, naš/-
NASLOVNIK	ti	tvoj/-
NASLOVNIK + drugi	vidva/vedve vi/ve	vajin/-
NEUDELEŽENEC	on/ona	njegov/-, njen/-
NEUDELEŽENEC + drugi	onadva/onidve oni/one	njihov/-

Tabela 1: Delitev osebnih in svojilnih zaimkov glede na vlogo v sporazumevalnem procesu

V sodbi bi se tako prva oseba morala nanašati na tvorca besedila in vršilca dejanja (sodnika oziroma predsednika senata), druga oseba na udeležence sodnega postopka (tožnik, toženec, priča ipd.), tretja oseba pa na neudeležence sodnega postopka in ostale entitete. Vendar pa se prva in druga oseba običajno (razen v okviru dobesednega navajanja izjav) ne realizirata, ampak se vse – tako za udeležence kot neudeležence sporazumevanja in vse ostalo – rabi le tretja oseba, kar je razvidno tudi iz slike 1 (gl s. 23) in navedenih primerov.

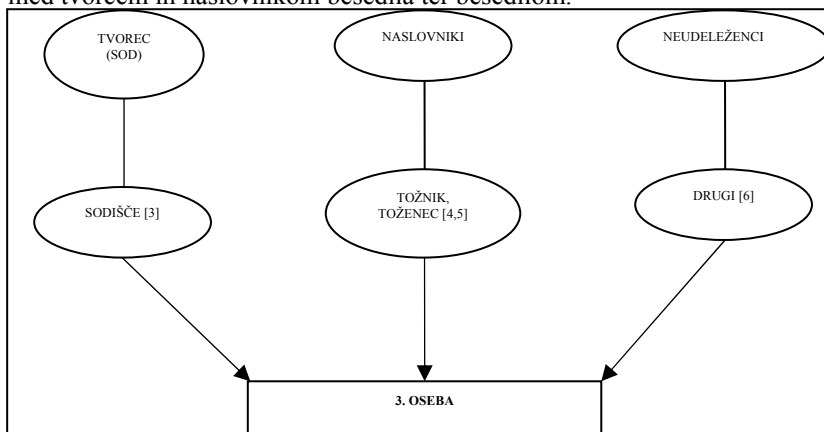
[3] *Sodišče je po sodniku v zadevi X proti Y /.../ opravilo /.../ in razsodilo: /.../ (V 16)*

[4] *Tožena stranka je navedla /.../ in priložila /.../ (V 27)*

[5] *Tožnik je pri tukajšnjem sodišču vložil tožbo /.../ → navedel je, da ga v kadrovski službi niso opozorili /.../ (V 9)*

[6] *Dežurni policist na postaji je v svojem poročilu opisal, /.../ (V 22)*

Nerabo prve in druge osebe v sodbi je mogoče pripisati težnji pravniških besedil k nepristranskosti in formalnemu načinu navajanja dejstev. Po Benvenistu (Benveniste 1988: 275) se prva in druga oseba namreč nanašata na govorno realnost in poudarjata subjektivnost, kar pomeni, da bi se z njuno rabo v sodbi po nepotrebnem poudarjala povezava med tvorcem in naslovnikom besedila ter besedilom.

Slika 1: Osebna referenčnost v sodbi

Tvorec besedila, torej sodnik oziroma predsednik senata, je v sodbi poimensko naveden v glavi in na koncu besedila, vendar pa je v sodnem postopku pomemben kot izvrševalec sodne oblasti (nosilec funkcije), in ne kot posameznik, kar najverjetneje pojasnjuje izključitev prvoosebnega

izražanja. Posebnost sodbe je tudi prenos odločitve in postopkov, ki jih sicer izvaja sodnik, na sodišče. Gre za metonimični prenos z vršilca dejanja, ki je hkrati tudi tvorec besedila, na pravosodni organ. Če bi bil na mestu vršilca dejanja naveden sodnik, bi se primer [3] glasil, kot je navedeno v primeru [7].

[7] *Sodnik je v obravnavani zadevi sodišča opravil /.../ in razsodil /.../*

Prva oseba in druga oseba se v sodbi realizirata le v zapisu premege govora, pri dobesednem navajanju izjav udeležencev sodnega postopka [8]. Pri tem se prvoosebni in drugoosebni zaimek najpogosteje rabita za dodatno poudarjanje glagolskokončniško izraženega nanosnika.

[8] *Tožeča stranka je navedla, da je toženki rekla: »Če vam nič ni, bom pa jaz odšla« in ona ji je pokimala, zato se je vrnila v svoj avto in previdno odpeljala. (V 22)*

V sodbi v okviru osebne koreferenčnosti v vlogi navezovalnih sredstev le redko nastopajo osebni zaimki, saj se zaradi težnje k natančnosti in nedvoumnosti⁵ tam, kjer bi bilo mogoče pričakovati rabo zaimka, najpogosteje ponovi nanašalnica [9]. Koreferenčne vezi torej nadomeščajo vezi s ponovnimi pojavitvami leksema, kar zmanjšuje informativnost.

[9] *Razvidno je, da je zbor stanovalcev na omenjenem naslovu odpovedal sodelovanje tožeči stranki s 30. 11. 1996. Hkrati je prosil tožečo stranko za primopredajo novemu upravniku. (V 12)*

Raba tretjeosebnega zaimka je v sodbi redka in najpogosteje redundantna – v večini tovrstnih primerov bi namreč za vzpostavitev kohezije zadostovala že pojavitev glagolskokončniškega nanosnika [10].

[10] *Te vrednosti spora po tem, ko je sodišče postopek po prvotni tožbi razdružilo, tožeča stranka ni spremenila, kar bi sicer bila dolžna storiti ona. (V 23)*

Podvajanje nanosnikov je opazno tudi v pri povzemanju izjav udeležencev sodnega postopka [11]. Tvorec besedila poskuša z dodatnim navajanjem zaimka poudariti nedvoumnost, vendar pa ravno s podvajanjem vnaša nejasnost.

[11] *Tožena stranka je navedla, da sta bila na avtomobilu, ki ga je vozila ona, razbita žarometa in zvit pokrov motorja. (V 22)*

Kazalna koreferenčnost

Kazalna koreferenčnost se v sodbi najpogosteje uresničuje z anaforičnimi kazalnimi zaimki. V stičnem položaju se pogosto uporablja neke vrste anaforični kazalni zaimek s členkom le [12], kar je mogoče

⁵ Tudi Beaugrande in Dressler (1992: 50) navajata, da »besedilno navezovanje« z zaimki omogoča zgoščeno in jedrnatno sporazumevanje, vendar zmanjšuje stopnjo natančnosti.

pripisati težnji pravniških besedil k nedvoumnosti. Ta okrepljena anafora ima enako besedilnonavezovalno funkcijo kot sam kazalni zaimек.

[12] *Kar zadeva pasivno legitimacijo v predmetni pravdi, je le-ta (v okviru pravne ureditve mednarodnega zavarovanja uporabnikov oziroma lastnikov motornih vozil proti odgovornosti) podana nesporno na strani pooblašene Zavarovalnice d.d., kateri je bila s strani Slovenskega zavarovalnega biroja prepuščena likvidacija nastalega zavarovalnega primera.* (V 7)

Anaforični kazalni zaimек redko nastopa samostojno [13], sicer pa običajno stoji ob ponovljeni nanašalnici in dodatno poudarja njeno določenost [14]. Ta kohezivni postopek navezovanja ni gospodaren, hkrati pa zmanjšuje informativnost. Kljub navedenemu se tvorec besedila v sodbi zanj pogosto odloča, saj želi dodatno poudariti nedvoumnost.

[13] *Če se sredstva sicer zbirajo pri tožeci stranki, pa to ne pomeni, da gre za sredstva tožeče stranke. Ta jih zbira zgolj z namenom, da jih prenakaže raznim dobaviteljem in izvajalcem.*

[14] *Sporna garaža je bila zgrajena po pogodbi med lastniki stanovanj v hiši Vodnikova x že 21.1.1967, po kateri je postal lastnik te garaže priimek ime. Ta pa je to garažo s pravico dostopa do nje prodal toženi stranki in njenemu možu priimek ime s kupno pogodbo z dne 24.12.1992.* (V 30)

Pogosta je raba pridevnika *slednji*, ki se podobno kot krajevni prislovi nahajanja in vrstilni števnik nanaša na različne nanašalnice glede na njihovo zaporednost v besedilu in natančneje opredeljuje nanašalnico, na katero se navezuje nanosnik, kadar se navedeno nanaša na dve ali več oseb oziroma drugih entitet [15].

[15] *Tožena priimek ime in priimek ime sta tožbenemu zahtevku nasprotovala. Slednji je poudarjal, da ne odgovarja /.../* (V10)

Kazalna koreferenčnost se v sodbi pogosto vzpostavlja tudi s prostorskimi [16] in časovnimi [17] zaimki.

[16] *Ker je tožnik izpovedal, da se je oglasil v pravni službi zato, da bi podpisal sporazum, in da so ga tam ponovno seznanili z vsemi pogoji upokojitve, /.../* (V 2)

[17] */.../ Za prej opisano neskladje gre tudi ob ugotovitvi, da sta prispevka strank enaka, saj je tožnik zaslužil enkrat več kot tožnica, dnevnicе in potne stroške pa je imel na posebnem kontu.* (V 1)

Primerjalna koreferenčnost

Primerjalna koreferenčnost se v sodbi najpogosteje uresničuje s presežnikom in primerjalnim veznikom kot [18].

[18] *V sedanji fazi postopka je torej sporno le še vprašanje zavrnitve preostalega tožnikovega (prvotno podrejenega) zahtevka, vezanega na*

tožencev nasprotni zahtevek, da mu toženec plača preostanek kupnine (glede na to, da vlaga revizijo tožnik), to je več kot x SLT s pogodbenimi in zakonitimi (odločba pritožbenega sodišča) obrestmi. (V 10)

Primerjalna koreferenca se v sodbi realizira tudi z navezovalnimi zaimenskimi sredstvi istosti in enakosti [19], ki vzpostavljajo pomensko prekrivnost na ravni leksema.

[19] *Tudi imetniki pravice uporabe imajo pravico do pravnega varstva, ki je podobna pravici lastnika oziroma solastnika po 37., 42. in 43. čl. ZTLR. P 30*

Razširjena koreferenčnost

Razširjene koreferenčne vezi [20] so v sodbi pogoste pri navajanju zakonske podlage in določil, ki so bili uporabljeni pri sprejemanju odločitve sodišča, in povezavi teh z okoliščinami danega sodnega primera.

[20] *Obstoja zatrjevanega dejstva ni treba dokazovati, saj ga je tolmačiti le kot tožnično izbiro solidarnega dolžnika. Če je za isto obveznost solidarno odgovornih več družbenopravnih oseb, lahko zahteva upnik izpolnitev obveznosti od vsake solidarno odgovorne družbenopravne osebe po svoji izbiri. [To pomeni], da lahko tožnica izpolnitev svojega reintegracijskega zahtevka uveljavlja neposredno od tovarne; saj so za njen zahtevek izpolnjene zakonske predpostavke /.../ (V 6)*

V redkih primerih se razširjena koreferenca vzpostavlja med delom besedila in imensko besedno zvezo s pridevniškim kazalnim zaimkom, ki z jedrom imenske zveze poimenuje del besedila, s katerim vzpostavlja besedilno vez [21].

[21] *Ob prej navedenem pa je tudi nedvomno, da je tožnik neupravičeno odklonil sprejem ostanka kupnine v (takratni) dinarski valuti. Ne takratni, ne sedaj veljavni predpisi ga niso opravičevali do zahtevka k plačilu preostanka kupnine v tuji valuti. [Ta okoliščina] kaže na opravičeno ugotovitev, obeh sodb, da je tožnik padel v upniško, zamudo, ko je odklonil prevzem ostanka kupnine v dinarski valuti. (V 10)*

V primeru [21] imenska zveza *ta okoliščina* vzpostavlja besedilno vez s predhodno navedenim besedilom, ob tem pa je kohezivni element tudi poimenovan z imensko zvezo. Takšno navezovanje je z vidika besedilne zgradbe zelo gospodarno, saj se hkrati z vzpostavljanjem kohezije širi tudi pomensko polje, vendar pa je v sodbi redko, pravniško besedilo namreč ne dovoljuje širjenje pomenskega polja in vnašanja novih prvin.

Usmerjenost besedilnih vezi

V sodbi se le redko uresničujejo kataforične besedilne vezi, kar je razumljivo ob upoštevanju dejstva, da pravniško besedilo teži k nedvoumnosti, natančni določenosti in predvidljivosti, medtem ko so

kataforične besedilne vezi besedilno sredstvo, ki je usmerjeno k naslovniku in vnaša neke vrste pričakovanje in negotovost (Beaugrande, Dressler 1992: 51). Katafora se v sodbi realizira le pri navajanju prilog, listin in drugih potrdil [22], ki dokazujejo resničnost navajanih dejstev, ter pri navajanju stroškov.

[22] *Višino materialne škode je tožnik dokazal z naslednjimi listinami:*

- 07.11.1994 – x SIT za plačilo vlečne službe
- 06.12.1994 – x SIT za plačilo rezervnih delov in kleparskih storitev
- 10.12.1994 – x za plačilo ličenja in lakiranja vozila
- 07.02.1995 – x SIT za plačilo montaže osebnega vozila po ličenju
- 16.12.1994 – x SIT za plačilo čiščenja vozila). (P 10)

Razdalja med deloma koreferenčne vezi

Razdalja znotraj kohezivne vezi, torej fizična razdalja med nanašalnico in nosnikom v besedilu, lahko teoretično znaša od nič do celega besedila. (Stoddard 1991: 21) Gorjanc (Gorjanc 1998: 58) jih deli na razdalje znotraj povedi, razdalje med sosednjima povedma in razdalje med nesosednjima povedma. Prve in druge imenuje stične, zadnje pa oddaljene. Sprejemanje besedila med stičnimi kohezivnimi vezmi je lažje, s povečevanjem razdalje pa se stopnjuje tudi napornost sprejemanja besedila. (Stoddard 1991) V sodbi se vzpostavljajo le stične besedilne vezi, ki pa kljub svoji majhni kohezivni razdalji ne omogočajo lažjega sprejemanja besedila, to je namreč zaradi pogostih ponovitev nanašalnic in podvajanja nosnikov oteženo.

Sklep

Analiza koreferenčnosti v 30-ih »civilnih« sodbah slovenskih sodišč je pokazala, da se težnje pravniških besedil po natančnem, jasnem in nedvoumнем navajanju dejstev in informacij kažejo tudi na površinski strukturi besedila. Osebna referenčnost se z osebnimi zaimki kot kohezivnimi sredstvi v sodbi le redko realizira, saj se zaradi težnje k natančnosti in nedvoumnosti tam, kjer bi bila pričakovana raba zaimka, najpogosteje ponovi nanašalnica, kar zmanjšuje informativnost besedila. Kazalna referenčnost se najpogosteje uresničuje z anaforičnimi kazalnimi zaimki, pri čemer anaforični zaimek le redko nastopa samostojno, sicer pa običajno stoji ob ponovljeni nanašalnici in poudarja njeno določenost. Primerjalna koreferenčnost se najpogosteje vzpostavlja s presežnikom in primerjalnim veznikom *kot*, razširjene koreferenčne vezi pa se v sodbi pojavljajo le pri navajanju zakonske podlage in določil, ki so bili uporabljeni pri sprejemanju odločitve sodišča, in povezavi teh z okoliščinami sodnega postopka. Ker pravniška besedila ne dovoljujejo dvoumnosti in težijo k predvidljivosti, se kataforične besedilne vezi v sodbi redko uresničujejo, in sicer le pri navajanju prilog, listin, potrdil in druge dokumentacije, s katerimi se dokazuje resničnost navedenih dejstev, ter pri

navajanju stroškov. Zaradi težnje po nedvoumnosti so za sodbo značilne le stične besedilne vezi, vendar pa te kljub majhni kohezivni razdalji ne omogočajo lažjega sprejemanja besedila, to je namreč zaradi pogostih ponovitev nanašalnic in podvajanja nosnikov oteženo.

Viri

- (V 1): Sodba Vrhovnega sodišča RS v Ljubljani, opr. št. II Ips 125/97;
- (V 2): Sodba Delovnega sodišča v Mariboru, opr. št. Pd 958/97;
- (V 3): Sodba Okrožnega sodišča v Mariboru, opr. št. P 80/97;
- (V 4): Sodba Delovnega sodišča v Mariboru, opr. št. Pd 3355/97;
- (V 5): Sodba Okrožnega sodišča v Kranju, opr. št. P 199/97, 25. 9. 1997;
- (V 6): Sodba Vrhovnega sodišča RS v Ljubljani, opr. št. VIII Ips 59/97, 27. 10. 1997;
- (V 7): Sodba Okrožnega sodišča v Mariboru, opr. št. P 407/97;
- (V 8): Sodba Višjega sodišča v Ljubljani, opr. št. II Cp 502/97, 11. 6. 1997;
- (V 9): Sodba Vrhovnega sodišča RS v Ljubljani, opr. št. II Ips 591/95, 1. 4. 1997;
- (V 10): Sodba Okrajnega sodišča v Mariboru, opr. št. III P 235/95-70, 24. 3. 1998;
- (V 11): Sodba Vrhovnega sodišča RS v Ljubljani, opr. št. II Ips 555/2000;
- (V 12): Sodba Okrajnega sodišča v Ljubljani, opr. št. VI P 185/98;
- (V 13): Sodba Okrajnega sodišča v Ljubljani, opr. št. V P 2347/2003;
- (V 14): Sodba Okrajnega sodišča v Ljubljani, opr. št. V P 412/98;
- (V 15): Sodba Okrajnega sodišča v Ljubljani, opr. št. V P 20/99;
- (V 16): Sodba Okrajnega sodišča v Ljubljani, opr. št. IV P 631/98;
- (V 17): Sodba Višjega sodišča v Ljubljani, opr. št. II CP 1702/99;
- (V 18): Sodba Okrajnega sodišča v Ljubljani, opr. št. II P 258/98;
- (V 19): Sodba Okrajnega sodišča v Ljubljani, opr. št. IV P 789/2002;
- (V 20): Sodba Delovnega in socialnega sodišča v Ljubljani, opr. št. II Pd 2667/94;
- (V 21): Sodba Okrajnega sodišča v Ljubljani, opr. št. IV P 1967/2001;
- (V 22): Sodba Okrajnega sodišča v Ljubljani, opr. št. II P 264/99;
- (V 23): Sodba Višjega sodišča v Ljubljani, opr. št. II Cp 1321/2003;
- (V 24): Sodba Okrajnega sodišča v Ljubljani, opr. št. IV P 1453/2003;
- (V 25): Sodba Okrajnega sodišča v Ljubljani, opr. št. V P 3586/2000;
- (V 26): Sodba Okrajnega sodišča v Ljubljani, opr. št. IV P 629/98;
- (V 27): Sodba Okrajnega sodišča v Ljubljani, opr. št. II P 787/2002;
- (V 28): Sodba Okrajnega sodišča v Ljubljani, opr. št. VI P 111/99;
- (V 29): Sodba Okrajnega sodišča v Ljubljani, opr. št. VI P 931/2001;
- (V 30): Sodba Okrajnega sodišča v Ljubljani, opr. št. II P 634/98.

Literatura

- Benveniste É.* Problemi splošne lingvistike / É. Benveniste. Ljubljana: Škuc, 1988. S. 245-288.
- Beugrande R.A.* Uvod v besediloslovje / R.A. de Beugrande // Wolfgang Ulrich Dressler. Ljubljana: Park, 1992.
- Gorjanc V.* Besediloslovni vidiki slovenskega znanstvenega jezika / V. Gorjanc // Magistrsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta, 1998. S. 39-63.
- Halliday M.A.K. et. al.* Cohesion in English / M.A.K. Halliday, R. Hasan. London, New York: Longman, 1976.
- Novak N.* Jaz in drugi v pravniškem besedilu / N. Novak // Filologiĉeskie zametki: meĉvuzovskij sbornik nauĉnyh trudov, ur. T.I. Jerofejeva, J. Vreĉko. Perm, Ljubljana: Permskij gosudarstvennyj universitet, Universitet v Ljubljane, 2004. V. 3. S. 219-227.
- Novak N.* Komentar k vprašalniku o tvorjenju pravniških besedil / N. Novak // Slavistiĉna revija. 2006. 54/1. S. 61-73.
- Pravo: Leksikon Cankarjeve zaloĉbe. Druga razširjena in spremenjena izdaja. Ljubljana: Cankarjeva zaloĉba, 2003.
- Puklavec J.* Zgradba kazenske odloĉbe / J. Puklavec // Pravosodni bilten. 1997. Letnik 20, št. 1, S. 27-45.
- Stoddard S.* Text and Texture: Patterns of Cohesion / S. Stoddard. Norwood, New Jersey: Ablex Publishing Corporation, 1991.